

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับ
ประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 11

หนังสืออ้างอิง
โดยเฉพาะในห้องสมุด

พรพิมล แม่นญาติ

21 ส.ค. 2546

T4 0005574

160852

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2545

ISBN 974-616-933-5

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม รอดประเสริฐ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม รอดประเสริฐ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 21 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วย
แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม รอดประเสริฐ
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข และอาจารย์ ดร.สิทธิพร
นิยมศรีสมศักดิ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่า รวมทั้ง
คณาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษาทุกท่านที่ได้กรุณาแนะนำทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการ
ศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์อย่างถูกต้อง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา
 ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ดร. บุญลือ ทองอยู่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. สมคิด บุญเรือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม ดร.สุรชาติ สังข์รุ่ง นายคัมภีร์
สุวรรณโรจน์ และนายวิชัย เวียงสงค์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจความเที่ยงตรงของ
แบบสอบถาม รวมทั้งผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 11 และข้าราชการครูที่
ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ที่ให้ความร่วมมือ
ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

คุณค่าและความดีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณของบิดา มารดา
และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้เสมือนให้แสงสว่างแก่ชีวิต เป็นขวัญและ
กำลังใจอันสำคัญยิ่ง จนทำให้ผู้วิจัยมีความพยายามในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และสำเร็จการ
ศึกษาในที่สุด

พรพิมล แม้นญาติ

40910066 : สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา ; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู/ ประสิทธิภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา

พรพิมล แม้นญาติ : ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กับประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 (THE RELATIONSHIP BETWEEN THE TEACHERS' QUALITY OF WORK LIFE AND SCHOOL EFFECTIVENESS OF THE GOVERNMENT SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN EDUCATIONAL REGION XI) อาจารย์ผู้ควบคุม: ประชุม รอดประเสริฐ, Ed. D., สมโภชน์ อเนกสุข, กศ.ด., สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, Ed. D., 200 หน้า ISBN 974-616-933-5

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู จำนวน 445 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน และประสิทธิผลโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สหสัมพันธ์อย่างง่าย และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู อยู่ในระดับปานกลาง
2. คุณภาพชีวิตการทำงาน ระหว่างข้าราชการครูชาย กับข้าราชการครูหญิง ผู้บริหารโรงเรียน กับครูปฏิบัติการสอน และข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. ประสิทธิภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
4. ประสิทธิภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างการรับรู้ของข้าราชการครูชาย กับข้าราชการครูหญิง ผู้บริหารโรงเรียน กับครูปฏิบัติการสอน ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
5. คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับมาก
6. คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู ด้านความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน ด้านความสมดุลของชีวิตโดยภาพรวม ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานถูกสุขลักษณะ ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ด้านบูรณาการทางสังคม มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์เท่ากับร้อยละ 68 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$y' = .86 + .47 (X_8) + .12 (X_4) + .24 (X_7) + .19 (X_3) + .11 (X_2) + .10 (X_1) + .05 (X_5)$$

40910066 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M. Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD : THE TEACHERS' QUALITY OF WORKLIFE/ SCHOOL EFFECTIVENESS OF THE GOVERNMENT SECONDARY SCHOOLS

PORNPIMOL MANYAT : THE RELATIONSHIP BETWEEN THE TEACHERS' QUALITY OF WORK LIFE AND SCHOOL EFFECTIVENESS OF THE GOVERNMENT SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN EDUCATIONAL REGION XI. THESIS ADVISOR: PRACHOOM RODPRASERT, Ed. D., SOMPOCH ANEGASUKHA, Ed.D., SITTIPORN NIYOMSRIOMSAK, Ed.D. 200 P. ISBN 974-616-933-5

The purposes of the study were to study the relationship between the teachers' quality of work life and school effectiveness of the government secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education in Educational Region XI. The sample consisted of 445 teachers. The instrument used for the data collection were rating scale questionnaires concerning the quality of work life and school effectiveness. The statistical devices used for analyzing the data were mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, simple correlation and stepwise multiple regression analysis.

The results revealed as follows;

1. The teachers' quality of work life was rated at a moderate level.
2. The Quality of work life as compared between male and female teachers, between teachers and administrators, among the teachers working in small, medium and large schools were significantly different. ($p < .05$)
3. The school effectiveness was rated at a moderate level.
4. School effectiveness as compared between male and female teachers, between teachers and administrators, among the teachers working in small, medium and large schools were significantly different. ($p < .05$)
5. There was a high positive significant relationship between the teachers' quality of work life and school effectiveness at .05.
6. The teachers' quality of work life in the aspects social relevance, growth and security, the total life space, development of human capacities, safety and healthy, adequate and compensation, social integration, influenced to school effectiveness at statistical significance level .05 by predictive equation of 68.9 percentage and created the predictive equation as follow:

$$y' = .86 + .47(X_1) + .12(X_2) + .24(X_3) + .19(X_4) + .11(X_5) + .10(X_6) + .05(X_7)$$

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
คำถามของการศึกษาค้นคว้า.....	4
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	6
กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	8
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
การมัธยมศึกษา.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์กร : โรงเรียน.....	45
ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับประสิทธิผลโรงเรียน.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตการทำงานและประสิทธิผลโรงเรียน.....	62

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	72
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	72
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
	การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	75
	การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล.....	77
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
	ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	117
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	117
	การอภิปรายผล.....	119
	ข้อเสนอแนะ.....	133
	บรรณานุกรม.....	134
	ภาคผนวก.....	151
	ภาคผนวก ก.....	152
	ภาคผนวก ข.....	156
	ภาคผนวก ค.....	167
	ภาคผนวก ง.....	172
	ภาคผนวก จ.....	189
	ภาคผนวก ฉ.....	199
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	200

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	73
2 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตการทำงานของ ข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และ ขนาดของโรงเรียน.....	83
3 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างการรับรู้ของข้าราชการครูชายกับข้าราชการครูหญิง.....	87
4 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยม ศึกษาระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูปฏิบัติการสอน.....	88
5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ตามการรับรู้ของข้าราชการครู เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน.....	89
6 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน ของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน.....	91
7 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม ของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน.....	92
8 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน.....	93
9 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน.....	94
10 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านการความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน ของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน.....	95

11	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านบูรณาการทางสังคม ของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดต่างกัน...	96
12	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน.....	97
13	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านความสมดุลของชีวิตโดยภาพรวม ของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน.....	98
14	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม ของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน.....	99
15	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิผลของงานของโรงเรียนมัธยม ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 จำแนกเพศ ตำแหน่ง และ ขนาดของโรงเรียน.....	101
16	ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างการรับรู้ของ ข้าราชการครูชายกับข้าราชการครูหญิง.....	105
17	ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างการรับรู้ของ ผู้บริหารโรงเรียนกับครูปฏิบัติการสอน.....	106
18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ตามการรับรู้ของข้าราชการครู เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน.....	107
19	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยประสิทธิผลโรงเรียน มัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน.....	108
20	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยประสิทธิผลโรงเรียน มัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง.....	109

21 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยประสิทธิผลโรงเรียน มัธยมศึกษา ขนาดต่างกัน ด้านความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมี ทัศนคติทางบวก.....	110
22 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยประสิทธิผลโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดต่างกันด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม....	111
23 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11.....	113
24 ค่าอำนาจพยากรณ์ตามลำดับที่ของคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู ด้านต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11.....	114
25 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ในรูปคะแนนมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ค่า t ค่าคงที่ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ.....	115
26 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา เขตการศึกษา 11.....	169
27 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับ ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11.....	171
28 การวิเคราะห์ข้อมูลรายข้อ ของแต่ละรายด้านคุณภาพชีวิตการทำงานของ ข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	173
29 การวิเคราะห์ข้อมูลรายข้อ ของแต่ละรายด้านประสิทธิผลของโรงเรียน มัธยมศึกษา.....	190
30 คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง.....	200

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

- 1 กรอบความคิดในการศึกษาค้นคว้า..... 9

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University